

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Hrvatsko vprašanje,

katerega važnost za vse Jugoslovanstvo smo že tolikokrat poudarjali, mota se zdaj že več nego eno leto med rešenjem in nerešenjem. Kakor je videti, nastopila je v celem položju nova kriza. Naš zagrebški sodelavec nam o tem piše:

„Sinkovič je v „Pest. L.“ v dveh, pred javnim biležnikom sestavljenih izjavah zasvedočil, da on brošure „Kroatien auf der marterbank“, na katere naslovnem listu je kot avtor imenovan, nij pisal, ampak da so jo po njegovih izmišljenih izpovedih spisal vodje naše narodne stranke Mrazovič, Vončina in Miškatovič, ter da se je na Strossmayerjeve stroške v Pešti v slovaške narodne tiskarni skrivaj natisnila. Na te Sinkovičeve izjave odgovorili so Mrazovič, Vončina in Miškatovič v sobotnem listu „Obzora“, da so glede njih skoz in skoz lažnjive, ter po enem naznanili, da so proti Sinkoviču pri Peštanskej sodnji vložili tožbo zavoljo osvade. Sod bode tedaj izrekel, kdo je resnico govoril: ali Sinkovič trdeč, da je „Kroatien auf der marterbank“ po izmišljenih njegovih izpovedih po naših vodjih spisana, ali pa naši vodje, dementujoči to trdenje. Poprej pa o tej zadevi, ki je pri nas nenavadno senzacijo naredila, kaj apodiktičnega reči, je težko. Konstatirati pa moram, da naše javno mnenje za vodje naše narodne stranke nij nepovoljno, ampak da imamo razlogov upanja, da bodo naši vodje tudi iz te pravde, kakor že iz več prejšnjih, čistega in neoskrunjenega značaja izišli! — Sinkovič se

po Zagrebu okolo hvasta, da je s svojima izjavama razpad magjaronске stranke ustavil. In tudi tega baje ne taji, da je kot nagrado za svoji izjavi 12000 gl. prejel, ter da bi bil za rokopis brošure čitavih 20000 gld. dobil, ako bi ga bil pred natisom vladi izdal. — „Pest. Lojd“, ki se ve da Sinkovičevima izjavama vse na las verjame, lomi si roke nad glavo, češ, na Hrvatskem je vse korumpirano: narodna stranka ravno tako kakor magjaronска, ter ogerskej vladi svetuje, naj na čelo naše vlade moža postavi, ki ne spada ni eneje ni drugej stranki, ampak ki bi neutralno nad obema stal. Ker se je Szlavy baje izrazil, da nam Hrvatom neče nikdar parlamentarne, to jest: iz naše saborske večine vzete vlade dovoliti, bi tak neutralen mož za naše sedanje politično stanje res še najbolji bil. Naša saborska večina se bode laglje z njim pogodila, nego z vlado vzeto iz saborske manjšine. Kot tak mož čuje se že dalje časa Mollinary imenovati, ki je te dni spet v Pešto poklican bil, od koder se do denes še nij nazaj vrnil. — Magjaroni si zadnji čas vidno prizadevajo, iz blata pobrati se, in to svoje pobiranje imenujejo reorganizacijo stranke. V Pešto javljajo vsak dan „billetune“ za koliko so se ojačali. Ta njih manéver nij nov. Na ta način so že večkrat ogersko vlado na led speljali, in zelo verjetno je, da jo bodo tudi sedaj prevarili. Njim bi bil nepristran mož na čelu naše vlade kaj nevšeč. Njihov bog je Rauch, in samo tega bi na vse kripilje radi zopet v banskem dvoru imeli. Brošura „Kroatien auf der marterbank“ je vse njih prvake kompro-

mitirala. Sinkovičevi izjavi imate samo ta namen, da jih zopet v mnenji ogerske vlade rešavirate, in v ta namen je 12000 gl. bagatela, celo ker se plačajo iz deželne dotacije letnih 2,200.000 gld.! Sinkovičevi izjavi nijste tedaj nič drugega nego magjaronски manéver. Mogoče, da si je pri njih tudi Szlavy sam prste očrnil!

Sicer je pa račun za narodno stranko celo enostalen. Cela aféra se zaoštri v to-le dilemo: vodje naše narodne stranke so po Sinkovičevih izjavah ali kompromitirani, v katerem slučaju si bo narodna stranka druge može na čelo postavila; — ali pa nijso kompromitirani; v katerem slučaju pa vsa magjaronска kovarnost v nič pade. Naj izide stvar kakor koli hoče: narodna stranka ne bode nobene škode trpela. Pa postavimo, da se tudi narodna stranka vsled tega raztvori, kaj bo nasledek iz tega? Ta, da se bo naš narod pod vodstvo dr. Makanca in njegovih privrženikov postavil, nikoli pa pod vodstvo magjaronских prvakov. In to bi bila smrt ideje našega državnega zaedinstva s kraljevino ogersko. Vse to pa, kar se že nekoliko let pri nas godi, je znamenje, da je naša politična borba iz belega dneva prenesena v podzemeljsko rovanje. Mesto s svitlim orožjem bijemo se z nadmodrovanjem, s prevaranjem, s podtvorivanjem, z osvadam! Narodna stranka ima kolikor lepo in pošteno, toliko ostro in ubijalno orožje, pa žalibog, ona se je dala od nasprotnе stranke zavesti, te je za ono orožje prišla, s katerim magjaronска stranka vojuje, in na ona tla stopila, na katerih magjaroni svoje politične orgije

Listek.

Ivan Erazem Tatenbah.

Izviren historičen roman iz slovenske zgodovine.

(9. nadaljevanje.)

„In po čem ti je treba hrepeneti?“ — nadaljuje Tatenbahova žena. — „Kaj ti je treba teh tihih shodov in sklepov, tega tovarišstva z ljudmi, ki bog ve kaj nameravajo. Tu doma imaš vse, kar je k sreči potrebno. Imaš neskončno ljubezen žene, ki bi ti rada vsako željo na očeh brala, da jo izpolni; imaš ljubo dete, ki more tvojemu sreču na radost biti; imaš blaga dovolj in ime spoštovano.“

„Vse to morda imam, vse mi tudi ostane, in k spoštovanemu imenu pride še slavno ime. A ti tega ne umeš. Za to te prosim še enkrat, da ne govoriš ni z menoj ni z nikomer o tem, kar praviš da veš. Mogoče da prav veš.“

„Moj bog, ti si na potu v pogubo.“

„Na višino, na višino“ reče on smehljaje se.

„Erazem!...“

„Tiho“, — prestriže jej osorno besedo.

„Sicer bodem naposled prepričanje dobil, da midva res ne spadava skupaj. Vem, ka bi ti rada, da bi jaz kot večno mladeniški čestilec tvoje vse slave vredne lepote in milote od jutra do večera pred teboj na kolnih bil, da bi našemu malemu Antonu (ki ga sicer rajše imam kot ti, če prav drugače kot ti) lasce s čela gladil, da bi kakor mestni ded samo svojega kruha veselil se; — vse to vidim. Ali to ti naj bode za vselej povedano, da bi jaz bolj potreboval žene, ki je toliko duhovita, da me povzdiguje, da me hrabri, a ne vedno zavira — kakor ti izkuššaš. Poznam žene, ki imajo drugo srce do moževskih dejanj. In prav obžalujem, da ti ne razumeš tega, niti mene. Zato me pusti pri miru. Z bogom!“

Rekši odide Erazem Tatenbah iz sobe.

Ana pokrije obličje z belimi rokami in nasloni glavo na mizo. Ali solze, ki so tekale izmed tenkih prstkov, nijso utolažiti mogle nesreče te ženske.

Na dvorišči je suhi stari oskrbnik Simon

Stupan, lokav in prebrisan mož, z Vukovačkim v živem razgovoru stal, naštevajoč mu koliko orožja in oboroženih se da ob potrebnem času v nekih dneh skupaj spraviti.

Ko Tatenbah k njima pride umolkne. Razgovor z njim nadaljevati, tudi nij bilo časa, kajti Tatenbah ukaže oskrbniku lovske pse pripraviti in kmalu odjezdi na lov.

Osmo poglavje.

Povejte vendar

Odkod imate čudno vest, zakaj

Ustavljaše nam pot po suhi pušči

S proročnim tem pozdravom!

Macbeth.

Na ptujskem polji je stala poleg Drave samotna koča. Ribiči so jo bili nekdanj postavili. Stene so bile spletene iz vrbovja, in ometane z blatom. Streha je bila iz ločka in bičja, na katero je bilo po vsem vrhu naloženo kamenje in polenje, da nij veter, brijoč preko širnega dravskega polja, vse skup soboj vzel.

V to kočo ljudje nijso radi zahajali. Reklo se je po okolici, da tam vrag gospodari, kajti zadnji ribič, ki je tam prebival,

uganjajo. Vse to je plod tistega semena, ki se je leta 1865 s fuzijo, in lanskega leta s kompromisi posejalo! Še je čas povrata. Proč s fuzijo, proč s kompromisi! Posmemajmo Čehe, pa se bo vse na bolje preobrnilo!

Iz Ljubljane 14. jan.

[Izv. dop.]

Posvetovanja zavoljo volilne „reformne“ za Kranjsko so se udeležili v Ljubljani na ukaz ministerstva gg. Dežman, Kaltenegger in dr. Supan. Vsi ti so zagovarjali načelo, da bi kranjska imela deset poslancev, rekši, ako zdaj ustavoverci nemamo večine, mogoče je, da jo dobimo. A vlada tega nij sprejela, temu je potrdila samo devet poslancev, torej je bila v svoji nezaupnosti še večja, nego njeni močje pri nas. Iz teh devet poslancev voli veliko posestvo dva! Ljubljana — in trgovinska zbornica za Kranjsko — volita vkup enega poslanca. (Trgovinska zbornica za celo Kranjsko daje pri tej volitvi samo 24 volilcev (trgovinskih svetovalcev), kateri so dozdej sami dva poslanca v deželni zbor volili.) Izmed drugih mest in trgov volijo: Novomesto, Črnomelj, Kostanjevica, Krško, Metlika, Kočevje, Ribnica — enega poslanca, Dalje: Kamnik, Tržič, Idrija, Vrhnika, Lož, Postojna, — enega poslanca. — Kmetske občine volijo: a) Okrajno glavarstvo: Ljubljana in Litija ter okrajna sodnišstva Velike Lašče in Ribnica — enega poslanca. — b) Okrajna glavarstva Planina in Postojna enega. — c) Okrajna glavarstva Kranj in Radoljica — enega poslanca. — d) Okrajna glavarstva: Novomesto, Črnomelj in Krško, zraven sodniški okraj Kočevski — tudi enega.

Vlada računi na dva poslanca v velikem posestvu. Dalje na enega poslanca v Ljubljani in trgovinski zbornici, kakor tudi na poslanca, ki ga imajo voliti mesta in trgi: Novomesto, Kočevje, Črnomelj, Kostanjevica, Krško, Metlika in Ribnica. — Torej vlada misli gotovo tri poslance dobiti za sebe, na pet jih menda ne računi.

Iz Ljubljane, 13. januarja.

Vsa notranja politika se suče okolo volilne reforme. Kaj nam Slovencem pomenja volilna reforma, smo že dostikrat ob-

javili v našem listu in zdaj, ko nam je znano število poslancev, katero nam je milostljivo naše ministerstvo po nasvetu Deschman-a nakloniti blagovolilo, se moramo še odločnejše izreči proti postavi, katera nema drugega namena, nego nemško hegemonijo za vselej utrditi. Sužnji pa mi Slovenci nečemo biti. Kranjsko dobi samo tri poslance več, kakor jih je imelo dozdej, in še izmed teh se največjemu delu prebivalstva, kmetskemu samo eden poslanec več privoli (4 namesto 3). Štajerski Slovenci dobodo 4 poslance za kmetske občine, dva za mesta, kar tudi nij v nobeni razmeri gledé števila volilcev in zneska davkov, kolikor ga plačuje vsaka skupina. Za Goriško bodo odslej 3 poslanci (namesto 2) v državnem zboru sedeli, in da pomnoženi tretji ne bode izmed Slovencev, zato bode že razdelitev volilnih okrajev skrbela. Kamor tedaj gledamo, povsod se nam krati pravica. Naj si gre za narodno ravnopravnost, vladajoč je nemški jezik, slovenski pa potisnen v kot; naj si gre za volitveno pravico, tudi tu se Slovincem odtrga, če le mogoče, kak poslaniški sedež. Da v takih okoliščinah slovenski poslanci ne gredo v lesenjačo pred škotskimi vrati, je pač naravna stvar. Nikdo si sam svoje jame rad ne koplje. G. poslanec Černe seveda je drugih misli; videli smo ga včeraj možko postopati po Ljubljani na potu na Dunaj, da tam zopet pokaže svojo politiško „modrost“. Mi g. Černe-ta ne smatramo za slovenskega poslanca; on ne zastopa mnenja svojih volilcev, ampak samo svoje osobne in nekterih birokratiško-slovenskih krogov misli. Slovenci bodemo tedaj v državnem zboru brez svojih zastopnikov, kar bode pač tudi jasno pokazalo vladi, da poti, po katerih ona hodi, nijso pomirljivi, ampak razdražljivi za vse nenemške narode v Avstriji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Direktno voljeni **državni zbor** bo imel 333 (ominozna trojka) poslancev. Ustavovorni listi že skušajo zračunati, koliko izmed teh bo pravičnih, to je ustavovernih, koliko krivičnih, to je federalističnih in koliko

neodločnih. Po „N. Fr. P.“ bode 155 poslancev ustavovernih, med temi nahajamo 4 kranjske, namreč 1 poslanec iz velikega posestva in 3 iz mest na Štajerskem, ki šteje 18 ustavovernih in samo 4 nasprotne glase. Ker pa bodo kmetske občine volile 8 poslancev in skoro nij dvomiti, da bodo od njih k večjemu zeno izjemo voljeni samo federalisti, se kaže da „N. fr. P.“ jako sangvinično računa. Goriške in istriške glasove šteje med dvomljive, od tržaških enega ustavovernega, 2 nasprotna, za Dalmacijo dva ustavoverni, 6 nasprotni. Sploh bi stalo 155 ustanovovnim 114 federalističnih in 64 dvomljivih nasproti. Bodemo videli.

Grof **Taafe**, cesarski namestnik v Innsbuku, nekdanji ministerski predsednik, ima, kakor „N. Fr. P.“ toži, zavidljivo pravico, da sme Kasimirijade govoriti in delati in ga za to nikdo ne kaznuje. In tako piše oficijozni list, inšpiriran po ministru Ungerju; zares čudno, da ministerstvo še toliko moči nima, odpraviti jim neljubega namestnika. Mi ne sočutimo za grofa Taafe-ja; kot ministerski predsednik nij ne enega za nas Slovence ugodnega čina storil in tu samo opominjamo na brutalni napad v Novi vasi na slovenska kandidata dr. Sernea in dr. Radeja. Tačas je grof Taafe slovenski deputaciji, katera se je zarad te posilnosti naravnost k njemu podala, obljubil, da bode k volitvi v Maribor odposlal posebnega komisarja iz Gradca, ker se je okrajni glavar v Mariboru vidno pristransko obnašal. A vendar te svoje obljube grof Taafe nij dopolnil. Zato nam malo mar zanj, samo veselji nas, da se ga ministerstvo ne more znebiti, ako bi se ga tudi rado.

Vnanje države.

Ko je **Gramont** prijavil znano depešo grofa Beusta od 11. julija 1870, v kateri poslednji piše poslancu avstrijskemu v Parizu, „naj Napoleonu pove, da je stvar Francoske tudi naša,“ so mnogi umazani listi v nebo povzdigovali Andrašija, češ, da je on ubranil vojsko z Nemčijo. Ali zdaj se je pokazalo, ka Andrašij nema pri tem čisto nič zasluga, ker je, kakor v tej reči dobro podučeni francoski list „Le Soir“ piše, v istem času ravno tako pisal cesarju Napoleonu. Da je to jako verjetno, priznava celo „N. fr. P.“, ker se Andrašij baje nij udeležil hudih napadov ogerskih listov na Beusta, kateri so naravnost pisali, ka je hotel Avstriji škodovati. Beust se še vedno skuša umivati, pa mu ne gre. Naj bi bil preje pomislil, ka „Nič nij tako skrito, da ne bi bilo enkrat očit.“

izginil je bil v viharu noči, da živ človek nij vedel kam. Utopiti se nij mogel, rekali so, ker čoln njegov je bil privezan najden, koča zaprta; samo v strehi so našli veliko luknjo. Ker je mož klel in ne rad molil: kdo je bil ljudem porok, da ga nij skozi ono luknjo sam vrag odnesel? In ko je bila koča potem dolgo let prazna, pravili so ponočni potniki, da so čuli včasih čudno zvižganje okolo one bajte.

Še bolj so bili v tej veri potrjeni, odkar je stara baba Grgulja tam stanovala, katere so se ljudje ogibali dokler so bili zdravi in srečni, in jo samo iskali ako je bolezen prišla v hišo ali hlev, ali če se je oglasila sploh kaka nesreča. Če prav ne radi, prišli so ob tacihi nezgodah od blizu in daleč h Grgulji po zdravlila in svet. Vsakako nijso smeli s praznimi rokami hoditi, kajti zastoj dajani nijso koristili njeni pomočki.

Ob Dravi po petu, ki je držal od Ptujja proti Mariboru, jahajo trije jezdec. Naši znanci so: Tatenbah, Kaldi in Vukovački. Nekoliko za njimi sta dva oborožena hlapca, tudi na konjih. Tatenbah je baš na

gradu Turnišu bil in tam prejel pismo od grofice Katarine Zrinjske. Ljubeznjivih besedij menda nij manjkalo v pismu. To je uzrok, da je denes Tatenbah izredno dobre volje.

Ko prijezde blizu Grguljine kolibe, namigne Vukovački, tako da nij grof opazil, Kaldiju, ki je bil za nekaj konjskih korakov zadaj ostal. Ta je moral namigljaj razumeti, ker izpodbodivši konja, dojaše grofa in mu z jahalskim bičem kočo pokaže rekoč:

„Gospod grof, tam v le-oni koči stanuje proketo razumna in vešča stara baba. Pred nekoliko leti, ko sem tu bil, mi je prorokovala, da bodem predno leto in dan mine, dvakrat v vidni smrtni nevarnosti, a da se bodem obakrat srečno rešil, in sicer prvič brez izgube, drugič z izgubo. In res, kmalu potem bi me bili Turki pred Zrinivarošem skoro ujeli, v bitvi pri sv. Gotthardu pak sem obležal, in okreval od rane na desnih prsih stoprv čez šest tednov. Vse to je vražja baba že prej vedela, da si me niti poznala nij, kdo in kaj sem.“

„Čudno“ pravi Tatenbah. „Kako tako

surovo ljudstvo do te znanosti pride, brez učenja.“

„Gotovo se je v prostem narodu ohranilo mnogo poročil, tradicij iz najstare dobe. Kdo bi ne veroval, da prosti ljudje, ki so zmirom med zelišči, bolj ne vedo kaj to in ono pomaga, nego mi, ki se za to ne pečamo.“

„A vi ste govorili o prorokovanji te babe“, pravi grof.

„No, povsod se nahajajo taki ljudje, ki znajo več nego drugi, ki vidijo v prihodnost“, reče Kaldi in skrivaj porogljivo namežikne Vukovačkemu.

„Ob vsakem času so bili taki vedeži“ — meša se Vukovački v govor. „Kaldejci in Egipčani, Grki in Rimljani so imeli svoje proroke. Mislite samo na Mozesov čas, ali na rimsko Sibilo.“

„In mislite-li, da ta baba tudi bodočnost ve?“

„Poskusimo!“ pravita oba ob enem. Njiju namen je bil dosežen.

Vštrije koče razjašejo, dadé hlapcem vajte in korakajo proti bajti. (Dalje prih.)

Novemu predsedniku **pruskega** ministertva, Roonu, nihče prav ne upa, akoravno je v zbornici poslancev že obetal, da se hoče držati načel svojega prednika. Kakor kaže, bodo vsi trije liberalni udje ministertva naenkrat odstopili, ker je baje v ministertvu velik razpor. Nove postavbe glede cerkve so pruske katoličane zelo ostrašile, pa tudi liberalcem niso po godu, ker se boje, da bode oslabiljenje cerkve le še hujši državen absolutizem napravilo. — Nemci so vedno zatirali druge narode, zato se pa tudi doma ne morejo popeti do svobode. V Parizu so vest o **Napoleonovej** smrti hladno sprejeli. Mnogi svare Thiersa, da je nespametno, generalom in častnikom francoske armade privoliti, da smejo h pogrebu, ker si bode Evgenija gotovo zelo prizadevala, jih pridobivati za svojega sina. Mladi princ Luis si je prilastil naslov Napoleon IV.

Dopisi.

Od koroško-štajerske meje

13. jan. [Izv. dop.] Nekaj občin bode v kratkem imelo nove volitve občinskih zastopov. Izid teh volitev je posebno važen pri nas na Koroškem ker more se reči, da kakoršen izid bode zdaj, tak bode tudi pri volitvah prihodnjih v deželni zbor. Zastopi majnjih, od mest in trgov bolj oddaljenih občin so res narodni, ali kaj pomaga to, ako so večji, kateri imajo odločilni glas v rokah, last nemškutarjev in Nemcev, kateri z vso strastjo proti narodu in za germanstvo in prusizem delajo, kakor na pr. v Farski vasi. Ta občina je edna naj večjih na spodnje-Koroškem in ima za volitve deželnih poslancev po 13 volilnih mož. Ako bi tukaj zastop naroden bil, gotovo bi tudi te volitve narodno izpale, ker so že pri zadnji volitvi narodnjaki samo za eden glas propali. Da se da v tej občini naroden zastop doseči, dokazali so volilci Št. Danijelski, kateri so pri zadnji volitvi 6 narodnih mož v zastop spravili. Ako bi se že zdaj začelo delati in bi vsi narodni volilci se volitve udeležili, brez dvombe da se nemški element iz zastopa breniti. Da bodo tudi nemškutarji, to je fužinski uradniki vse žile napeli, da si zopet večino v zastopu pridobodo je očitno, vendar morejo, ako št. Danijelčani in Strončani soglasno z drugimi volijo, na cedilo ostati. Pa poglejmo zdaj tudi, katere nasledke bi ta zmaga za narod imela. — V srenji Farska vas ali kakor so jo zdaj po združenji z več drugimi, prekrstili: Prevali, so 4 šole, med temi po šolskem svetu, ena s slovenskim, ena s slovensko-nemškim in 2 čisto z nemškim učnim jezikom. Ta krivica bi se potem gotovo v korist naše učeče se mladine odstranila. Občinska pisarna je na škodo kmetiskih prebivalcev popolnem nemška, ker zdajšnji župan (trd Nemec) komaj za silo slovensko lomi, kar bi potem gotovo tudi drugače postalo. Sploh vse imajo zdaj v tej občini Nemci v rokah, ker so narodnjaki poprej se premalo brigali za te važne volitve, nemškutarji pa vse storili, da so od fužin le količkaj odvisne volilce na svojo stran dobili. — Zatorej na delo, Vi narodnjaki, prej nego bode prepozno! Vaš trud bode imel gotovo sijajen učinek, imeli boste naroden zastop, in tudi dva narodu zvesta sina v koroškem deželnem zboru, kjer so prevalljanski volilni možje pri volitvi v Velikovec odločilni.

Domače stvari.

— (V odbor za Slomšekov spominek) se je izvolil od mariborske čitalnice g. dr. Radej, in ker je od strani mariborskega konsistorija kanonik Marka Glaser kot odbornik delegiran, obstoji ta odbor iz sledečih gg.: Dr. Dominkuš, kanonik Glazer, dr. Radej, dr. Ribič (kot predsednik čitalnice), dr. Sernee. Pričakovati je, da vzame ta odbor, ki je zdaj spet dopolnen, Slomšekov spominek v roke in stvar povoljno reši.

— (Iz Maribora) se nam piše: Dne 12. januarja 1873 je bila v mariborski čitalnici volitev novega odbora. Izvoljeni so: Dr. Ribič, predsednik, dr. Sernee denarničar, dr. Babnik tajnik, dr. Dominkuš, dr. Radej, doktorand Pečko in trgovec Štancar, odborniki. — Od novega odbora pričakujemo da bode vse storil, kar more čitalnico in narodno življenje v Mariboru povzdigniti.

— (V čitalnici na Vranskem) bode l. 1873: 26. januarja: beseda in tombola. 9. februarja: beseda in tombola. 18. avgusta: beseda v čast rojstnega dne Njih cesarskega Veličanstva, tombola in ples. 23. novembra: beseda in tombola. 26. decembra: beseda in tombola. Začetek vsikdar po zimi ob 7. po leti ob 8. uri. 4. novembra t. l. začeni bode vsak torek streljanje s puščami na tarčo.

— (Pošta kitajska), ne, ljubljanska, jezdari, kakor Shyllok v Sheakespearovem trgovcu beneškem, na svojem pismu, da ji nij treba po 7ih zvečer časnikov sprejemati, zlasti „Slov. Narod-a“ ne. Stari gospod, kateri zdaj vodi ljubljansko pošto, služi, če se ne motimo 35 let in mi smo prepričani, da ima že toliko zaslug za poštarnstvo, da mu vsi iz srca želimo — popolno pokojnino. — Kako že poje Chamisso? „Er dreht sich links, er dreht sich rechts; Er thut nichts Gut's, er thut nichts Schlecht's; Der Zopf, der hängt ihm hinten.“

— (Mrzle kopeli), kakor so v Bledu Radegund pri Gradci, Grafenberg itd., se mislijo v Škofji Loki na Gorenjskem napraviti. Piše se nam, da se snuje delniško društvo in da se je oglašalo že dosti deležnikov tega društva. Krasen gorenjski kraj, čisti zrak in bistra, hladna Sorica, vse je kakor nalašč ustvarjeno za mrzle kopeli. Zato radostno pozdravljamo to domače podjetje in smo prepričani, da se bo dobro obneslo na korist ustanovnikom in celega loškega okraja.

— (Led v Trstu in na Dunaj) se je, kakor se nam poroča iz Kranjske gore, začel v celih vlakih od gorenjske strani prevažati. Blizo Kranjske gore so vode na travnike napeljali, kjer je zmrznila, in Dreher, pivovar v Schwechatu blizo Dunaja ter tudi v Trstu, se je pogodil z lastniki travnikov za ta led in sicer bo za Schwechat vzel 700 vaganov, za Trst pa 500 vaganov ledu. Stal ga bo cent na Dunaj postavljen 70 kraje., v Trstu pa malo cenejše. Gorenjci imajo tedaj letos lep dobiček od svojega ledu.

Razne vesti.

* (Divji ženin.) V Rocoli blizo Trsta se je nek Neapolitanec oženil z mlado primorsko deklico, katera ga je proti svoji volji morala v zakon vzeti. Med gostijo začne ženin dvomiti, da bi ga žena ljubila,

kriči nad žlahto neveste in potegne nož, s katerim bode po svoji mladi ženi. K sreči ga zgrabijo in policija hitro poklicana, ga tira v zapor. Žena je samo na roki malo ranjena. To bi bil srečen zakon!

* (Profesorji) na petih cislajtanskih učiliščih za babice so prosili, naj se tudi njim privolijo petletne priklade, ali pa regulira plača.

* (Sebastopol), skoro vse razdijano mesto v krimski vojski, se zdaj na novo zida, vse večje in krasnejše, kakor kedaj. Zlasti se spravljajo iz luke, katera je ena največjih in najvarnejših ruskih luk ob Črnem morji, ostanki samo pogreznjenih bark. Nova trdnjava bode silnejša od stare in se posebno proti morski strani utrjuje.

Narodno-gospodarske stvari.

— Iz Brežic se nam piše: Po nemkem vladnem ukazu imajo knjigovodni uradi vsakega sodnijskega okraja poročati vsako leto o vseh spremembah v zemljiščnih knjigah. Po dotičnem sporočilu Brežke sodnije so bile leta 1872 te-le spremembe:

Po pogodbah je bila prenošena lastnina	234
zemljišč v vrednosti vkup	121177 gl. 80 kr.
za	
po izvršenih prodajah	5
zemljišč za	6118 " — "
vsled smrti 88 zemljišč vrednosti	79294 " 10 "

tedaj se je spremenil lastnik pri 327 zemljiščih, katera kažejo vkup vrednosti za	203589 " 90 "
---	---------------

Vknjiženo je bilo novih dolgov po 241 pogodbah	
vkup za	124679 " 14 "
po 3 opravičenih prenotacijah za	1835 " 24 "
po 266 izvršenih prošnjah za	18291 " 46 "
po 37 zapuščinskih prisodbah za	4653 " 29 "

Tedaj se je vknjižilo po 547 prošnjah novega dolga vkup za	149459 " 13 "
in do zdaj neopravičenih prenotacij je bilo za	1641 " 64 "

Izknjiženo je bilo vsega vkup dolga	151100 " 77 "
234 dolgov iznašajočih vkup	143193 " 52 "

kar bi dalo sklepati, da so posestniki v preteklem letu osiromašili vkup za 7907 gl. 25 kr.

Vendar pa se mora preudariti, da ljudje sploh bolje hitijo, vknjižiti nove terjatve, ker se izgube boje, kakor s tem, da bi dali izknjižiti izplačanih dolgov, kajti čakajo navadno z izknjiženjem zato, da si stroškov prihranijo, radi tako dolgo, da nabirajo več pobotnic.

Končno je še bila prenošena lastnina 31 že vknjiženih terjatev na drugega lastnika v skupnem iznesku 12231 gl. 38 kr.

Pripoznati se mora, da so te spremembe za naš okraj v razmeri ogromne, kar nikakor ne govori za narodovo blagostanje. Že stroški pri taci spremembah požro lep denar. Ker pa nobeden kmet v obče ne prodaje rad svojega zemljišča, sme se trditi, da večina teh prodaj se godi iz sile. Visoki iznesek starega izknjiženega, in novega vknjiženega dolga je pa dosti pripisati temu, da posestniki eden za drugim si vzamejo posojila iz hranilnic, da ž njimi svoje prejšnje upnike odplačajo.

Želeti bi bilo, da bi prišla iz vseh slovenskih okrajev enaka sporočila o teh zemljiščnih spremembah, in še bolje, da bi se ta sporočila vsako leto ponavljala, zato, da bodo se števila o posameznih letih mogla primerjati med seboj in da se bo iz tega videlo, ako blagostanje našega naroda napreduje ali propada.

— Cigar se je v ljubljanski cigarski tovarni l. 1872 napravilo 64 milijonov; za leto 1873 pa se računa na 90 milijonov, ker

se bo že v novo zidani tovarni na tržaški cesti delalo.

— Cesarjevič-Rudolfova železnica noče zidati v Ljubljani popolnega kolodvora, pa je pripravljena, istim potnikom, kateri hoté vstopiti na sedanjem kolodvoru, privoliti, da smejo to storiti proti plači navadne vožnine. Tudi se bodo tovari, kateri so namenjeni v kraje, ki leže bliže Kolodvora Rudolfovega, kakor južno-železniškega, prevažali od enega na drugega in se na Rudolfovem oddali.

— Filijala narodne banke v Ljubljani izkazuje v poslednjem meseci v eskomptiranih menjicah in efekti svoto 990, 073 for.

— Cene vina so povsod stalne in bodo menda ostale, dokler se ne pokaže, kaj imamo od tekočega leta pričakovati. Iz Maribora se nam piše, da je tam 1872. vino po 10 do 12 for. vedro, starina 1869. po 16 for., 1868. katerega pa nij skoro več dobiti, po 20 for. Okolo Ptuja in Slovenske Bistrice so enake cene, samo za 1868. vino se celo 25 do 30 for. za vedro plača. Tudi po Dolenjskem in Bizelskem je novo vino po 10 do 12, in boljše celó po 14 for. Hrvaško vino se okolo Varaždina dobi slabše novo po 7-8 for., finejše po 10-11 for.

— V vinogradih se je počela rez, a dozda se nam še od nobene strani nij objavilo, kako kažejo oka in je-li res toliko pokvarjenih.

— Iz Malega Repnja blizu Proske nam tamošen kmetovalec J. M. piše: „Čudno se Vam bo zdelo, pa resnica je, da se na enem drevesu v mojem vrtu najdejo štiri hruške, debele, kakor srednji orehi; trte tudi napenjajo. Ko bi nastopil hud mraz, delal bi škodo.“

— Rudosledov na premog je bilo v c. k. celjskem okrajnem glavarstvu leta 1871 celih 6479, premoga se je pridelalo 12 in pol milijona centov. Radovedni smo na izkaz lanskega leta, ker se je baš v tem letu skoro ves slovenski Štajer obložil z rudosledi, da jih imajo posamezni lastniki po 2000. Zlasti po čertah nameravanih železnice še skoro nij najti praznega prostora.

Tržne cene

v Ljubljani 15. jan. t. l.

Pšenica 6 gl. 20 kr.; — reč 3 gl. 80 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. 20 kr.; — prosó 3 gl. 40 kr.; — koroza — gl. — kr.; — krompir 1 gl. 85 kr.; — fižol 4 gl. 90 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 40 kr.; — špeh frišen — gl. 30 kr.; — špeh povojen — gl. 40 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 24 kr.; — teletine funt 29 kr.; — svinjsko meso, funt 26 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 95 kr.; — drva trda 6 gl. 80 kr.; — mehka 5 gl. — kr.

Dunajska borza 15. januarja.

(Telegrafično poročilo „Slov. Naroda“.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 90 „
1860 drž. posojilo	102 „ 25 „
London	108 „ 85 „
Kreditne akcije	326 „ 50 „
Akije narodne banke	982 „ — „
Napol.	8 „ 66 „
C. k. cekini	— „ — „
Srebro	106 „ 75 „

Zobi in zobovje

se brez bolečine nastavljajo po najnovejšem umetnem načinu, brez da bi se še nahajajoče korenike odpravile.

Zobe zamašuje in vse zobne operacije z mamilom in brez mamil ter brez odškovanja opravlja

(18—2)

A. Paichel,

zdravnik za zobe iz Gradca,

stanuje v „Zvezdi“ štev. 37, v Cetinovičevi hiši v 1. nadstropji. — Le kratko časa.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Razglas.

Da ustreže od več strani izrečenim željam, je

c. k. priv. vzajemna zavarovalnica
proti požarni škodi za

Štajersko, Koroško in Kranjsko
ustanovila

posebni oddelek za zavarovanja
premakljivega blaga

proti požarni škodi in zavaruje tedaj odsihmal tudi stroje (mašine), blago, pridelke, zaloge in sploh premakljive stvari.

Ker ima društvo dozda že 185.000 predmetov za 80,443.000 gld. zavarovanih, ker pri letnem dohodku nad 500.000 gld. čez 720.000 gld. rezervnega denarja gospodari in ker stoji z zaupljivimi domačimi in tujimi zavarovalnimi društvi v protizavarovanji, je zmožno zavarovanja vsakega zneska pri popolni varnosti in proti nizki premiji prevzeti.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se v družbeni pisarnici v **Gradcu, Fliegenplatz, št. 5, II. nadstropji**, dalej pri **glavnemu zastopu v Ljubljani, starim trgu št. 48** in pri okrajnih komisarijatih, koder se tudi opravilna razjasnila voljno podelijo. (20—1)

Gradec 11. januarja 1873.

Vodstvo

c. k. priv. vzajemne zavarovalnice zoper
požare za Štajersko, Koroško in Krajnsko.

Nenavadno koristna
ponudba igre na srečo.

Sreča in blagoslov pri Cohn-u.

Velika od dotične deželne vlade garantirana denarna loterija nad
2 milijona 250.000 tolarj.

Ta koristna denarna loterija je sedaj s dobitki zopet zdatno pomnožena; ima samo 67.000 lozov, in dobé v malo mesecih v 6 razredih sledeči dobitki gotovo, namreč: 1 veliki glavni dobitnik event. 120.000 tolarjev, spec. tolarjev 80.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 12.000, 2krat 10.000, 3krat 8000, 2krat 6000, 4krat 5000, 12krat 4000, 1krat 3000, 35krat 2000, 3krat 1500, 206krat 1000, 8krat 500, 363krat 400, 23krat 300, 498krat 200, 800krat 100, 25krat 80, 50krat 70, 25krat 60, 60krat 50, 22.650krat 47, 10.225krat 40, 31, 25, 22 in 12 tolarjev.

Zdrebanje dobitkov bode v prvem razredu uradno

23. in 24. januarja t. l.

in velja k temu

cela originalna srečka le 6 gld. a. v. pol originalne srečke le 3 gld. a. v. četrt „ „ le 1½ gld. a. v. in pošiljam te izvirne srečke z vladnim grbom (ne pa od prepovedanih promes ali privatnih loterij) na frankirano pošiljanje zneska, tudi v najdaljnije kraje čestitim naročnikom takoj.

Uradni listek vzdignjenih števil in razpošiljanje dobičkov

se prične koj po vzdiganju na vsakega deležnika na tanko in tajno.

Moja kupčija je, kakor znano, najstarejša in najsrčnejša, kajti so pri meni deležniki že največje glavne dobitke po 100.000, 60.000, 50.000, večkrat 40.000, 25.000, 20.000, še večkrat po 15.000, 12.000, 10.000 tolarjev itd. itd., in nedavno meseca novembra in decembra p. l. skupni znesek nad 175.000 tolarjev, po uradnem zapisniku dobitkov, dobili.

Laz. Sams. Cohn

v Hamburgu.

(17—2)

Glavna pisarnica, bankino in menjisko opravilo.

Kot zdravilo v vsakem letnem času za rabo.

Pravi Vilhelm-ov

antiartritični antirevmatični

čaj za čiščenje krvi.

(Čisti krv zoper protin in reymatizem.)
Znan kot edino, uspešno sredstvo za čiščenje krvi.

S privoljenjem c. k. dvorn. pisarne vsled sklepa na Dunaji 7. dec. 1858.	Odlično izkušeno učin sijajen, uspeh izvršen.	Vsled Nj. Vel. Najvišjega povelja zoper ponarejanje zavarovano. Dunaj 28. marca 1871.
--	---	---

Ta čaj čisti celi organizem; preišča, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanji vse nečiste za bolezni nabrane reči; tudi je učinek gotovo uztrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih, trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatanci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanji v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močenji, moškem oslavljenji, toku pri ženskah itd.

Bolezni kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladilno sredstvo, ki raztopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se terjane zastoj dopošiljajo, spričujejo resničnost zgorej ovajenih razlogov.

Res čudoviti uspehi.

Bohinska Bistrica (Na Kranjskem) 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Wilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Vaše blagorodje! Treba mi je zopet kakih treh zavitkov Vašega „čaja za čiščenje krvi“, ker sem se že po dvakratnem prejemu in upotrebljevanji tega izvrstnega sredstva „Vilhelm-ov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi“ zadosti prepričal o njegovem izvrstnem uspehu. Prosim poslati mi čaj po poštne povzetji.

S vsem spoštovanjem

Janez Jerala, kaplan.

Blumenthal v temišvarskej županiji na Ogerskem,

1. okt. 1872.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Prosim, pošljite mi po poštne povzetji še tri zavitke svojega „Wilhelmov čaj za čiščenje krvi“, o čijega zdravilnem uspehu sem se že prepričal.

S spoštovanjem

Franc Fischer, k. ogerski poštar.

V Tuškavi pri Pelzenju 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Wilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Ko bi bil jaz poprej zdravilno moč Vašega „antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi“ poznal, bi bil že zdavnej dolgoletne bolezni ozdravljen in za veliko goldinarjev, ki sem jih za ozdravljenje izmetal, bogatejši. Do sedaj sem to neprecenjeno zdravilo iz Prage iz Vaše zaloge dobival, danes se obračam naravnost do Vas in prosim poslati mi po prvi pošti dvanajst zavitkov proti poštne povzetji.

S vsem spoštovanjem udani

Jožef Dilzi.

Gutenstein 1. okt. 1872.

Gospodu Fr. Wilhelmu, lekar v Neunkirchen pri Dunaji.

Pošljite mi kakor hitro mogoče zopet dva zavitka „Wilhelmovega čaja za čiščenje krvi“, kakor mi ga navadno po poštne povzetji pošiljate. Vidim, da brez Vašega čaja ne morem več biti.

S spoštovanjem

Florjan Haselsteiner, št. 43 v Klosterthalu.

Mnogo pripoznavna pisma se bodo prihodnjé dalje razglaševala, ker nij mogoče, vsa naenkrat objaviti.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pri kupovanji naj p. n. občinstvo natanko gleda na postavno branbino marko in naslov, ki se nahaja pri vsakem zavitku na zunanji strani, da se po sleparijah ne ogoljufa.

Pravi Vilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnikih nevedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Vilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: Maribor pri Al. Kvandesta; v Celji pri Woggu in Radakovcu; v Lonču pri L. Müllerju, v Varaždinu pri dr. A. Halterju. (11—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.